

Ympäristöministeriön kirje kunnille 15.12.2025:

”Ennakkotietoa uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueista”

Saate

15.12.2025

VN/11210/2025
VN/11210/2025-YM-3

Infokirje kunnille uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueista; Informationsbrev till kommunerna angående accelerationsområden för förnybar energi

Ympäristöministeriö välittää oheisella kirjeellä kunnille ennakkotietoa uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueista ja niiden nimeämisestä.

Miljöministeriet översänder härmed ett brev till kommunerna med förhandsinformation om accelerationsområden för förnybar energi och deras benämning.

Neuvotteleva virkamies

Sami Rinne

Liitteet Infokirje

Jakelu Kunnat

Tiedoksi Suomen Kuntaliitto
Maakuntien liitot

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Ympäristöministeriö

PL 35
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Aleksanterinkatu 4-10
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

09 1603 9320
+358 9 1603 9320

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.ym@gov.fi

VN/11210/2025-YM-3

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Rinne Sami 911757817

2025-12-15

Ennakkotietoa uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueista

Hyvä kunnan viranomainen,

uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueita koskeva lainsäädäntö astuu voimaan 1.1.2026 ([Laki uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain muuttamisesta \(837/2025\) 14 a-14 h §](#)) [Uusiutuvan energian lupamenettelylaki]. Lain myötä kunnat voivat esittää alueita nimettäväksi nopean kehittämisen alueiksi Lupa- ja valvontaviraston pyynnöstä. Alueet nimeää Lupa- ja valvontavirasto, joka tulee pyytämään kunnilta esityksiä alkuvuodesta 2026.

Uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueet vauhdittavat hankkeiden lupamenettelyitä

Nopean kehittämisen alueille sijoittuvien uusiutuvan energian hankkeiden lupakäsittelyille on lyhyemmät määräajat kuin muilla alueilla. Nopean kehittämisen alueiden hankkeet voidaan vapauttaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä ja Natura-arvioinnista tietyin edellytyksin. Vapautukset ovat mahdollisia, mikäli hanke noudattaa kyseiselle nopean kehittämisen alueelle nimeämisen yhteydessä asetettavia ympäristövaikutusten lieventämistoimia koskevia ehtoja eikä hanke todennäköisesti aiheuta merkittäviä valtion rajat ylittäviä ympäristövaikutuksia.

Mitä ovat uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueet?

EU:n uusiutuvan energian edistämistä koskeva RED III -direktiivi edellyttää jäsenvaltioita nimeämään alueita, joilla tietyllä uusiutuvan energian tuotantomuodolla ei odoteta olevan merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Uusiutuvan energian lupamenettelylain 14 a §:n mukaisesti nopean kehittämisen alueiden nimeämisessä etusijalle tulee asettaa rakennetut ja keinotekoiset pinnat sekä ihmistoiminnan seurauksena muuttuneet alueet. Alueiden valinnassa on huomioitava energiainfrastruktuurin saatavuus. Hallituksen esityksessä mainittuja sopivia alueita ovat esimerkiksi:

- rakennusten katot ja julkisivut
- liikenneinfrastruktuuri ja sen välitön ympäristö
- paikoitusalueet
- maatilat
- jätteen sijoituspaikat
- teollisuusalueet
- kaivokset
- keinotekoiset sisävesialueet, järvet tai tekoaltaat
- yhdyskuntajätevesien käsittelylaitokset
- pilaantuneet maa-alueet, joita ei voida käyttää maataloudessa.

Nopean kehittämisen alueiksi ei voida nimetä:

- alueita, jotka koostuvat merkittävässä määrin tuottavasta metsämaasta tai ruoantuotannossa olevista pelloista
- ojittamattomia luonnontilaisia suoalueita tai Natura 2000 -verkostoon kuuluvia alueita
- luonnonsuojelulain 43 §:ssä tarkoitettuihin luonnonsuojelualueisiin tai luonnonsuojelulain 15 §:ssä tai 144 §:ssä tarkoitettuihin luonnonsuojeluohjelmiin kuuluvia alueita
- alueita, joihin sovelletaan luonnonsuojelulain 64, 65, 73, 77–79 tai 81 §:ää
- tärkeimpiä lintujen tai merinisäkkäiden muuttoreittejä
- muita kuin 1–6 kohdassa tarkoitettuja alueita, jotka ovat luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston herkkyysskartoituksissa tai vastaavissa luonnontieteellisissä selvityksissä todettu olevan alttiita merkittäville ympäristövaikutuksille.

Nopean kehittämisen alueiden nimeämisellä ei tehdä alueen käyttöä koskevia aluevarauksia eikä nimeämisellä ole vaikutusta kuntien alueidenkäyttöä tai kaavoitusta koskevaan päätösvaltaan. Alueiden nimeäminen ei

myöskään velvoita maanomistajaa tai kunnan päätöksentekoa. Alueen nimeäminen uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueeksi ei rajoita sen muuta käyttöä.

Kunnat esittävät nimettäviä alueita

Kunnat voivat esittää alueen nimeämistä nopean kehittämisen alueeksi Lupa- ja valvontaviraston pyynnöstä. Lupa- ja valvontavirasto määrittelee pyynnössä, mitä uusiutuvan energian tuotantomuotoa varten alueita voi esittää sekä millaisia ominaisuuksia esitettävillä alueilla tulee olla. (Uusiutuvan energian lupamenettelylaki 14 b §.) Hallituksen esityksen mukaan ensimmäinen nopean kehittämisen alueiden nimeämistä koskeva päätös olisi tarkoitus painottaa aurinkovoimaa varten nimettäviin alueisiin.

Lupa- ja valvontaviraston tehtävät

Uusiutuvan energian lupamenettelylain 14 c §:n mukaisesti Lupa- ja valvontavirasto nimeää nopean kehittämisen alueet kuntien esitysten perusteella. Alueen nimeämistä koskevassa päätöksessä määritellään uusiutuvan energian muoto, jota varten alue perustetaan sekä alueella noudatettavat haitallisten ympäristövaikutusten lieventämistoimenpiteet. Ennen päätöksen antamista Lupa- ja valvontavirasto tekee viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristöarvioinnin (SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi).

Nopean kehittämisen alueiden nimeämisen jälkeen alueille suunnitellut hankkeet käyvät läpi seulontamenettelyn Lupa- ja valvontavirastossa. Seulontamenettelyssä selvitetään aiheuttaako suunniteltu hanke sellaisia erittäin todennäköisiä merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, joita ei havaittu alueen nimeämis päätöksen yhteydessä. Kunnat voivat antaa ennen seulontapäätöksen antamista näkemyksensä asiasta (Uusiutuvan energian lupamenettelylaki 14 f §). Lupa- ja valvontaviraston tulee antaa seulontapäätös 45 päivän (päivittämishankkeiden kohdalla 30 päivän) kuluessa.

Jos seulontamenettelyssä suunnitellun hankkeen todetaan aiheuttavan ennakoimattomia erittäin todennäköisiä merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, joita ei voida lieventää hankkeesta vastaavan esittämällä tai alueiden nimeämis päätöksessä tarkoitetuilla lieventämistoimenpiteillä, hankkeesta vastaavan tulee tarvittaessa tehdä ympäristövaikutusten arviointimenettely tai Natura-arviointi.

Lisätietoja

Uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueiden toimintamalleja on valmisteltu Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen koordinoimassa työryhmässä, jossa on ollut edustajia ympäristöministeriöstä, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista, Kuntaliitosta, maakuntien liitoista ja Fingrid Oyj:stä. Työryhmän raportti valmistuu vuoden 2025 aikana.

Lupa- ja valvontavirasto valmistelee ja julkaisee tarkemmat ohjeet kunnille nopean kehittämisen alueiden esitysten tekemisestä alkuvuoden 2026 aikana.

Lisätietoja antaa

Mari Hakola

Johtava asiantuntija

Uusiutuvan energian yhteyspisteviranomainen, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

0295 027 654

mari.hakola@ely-keskus.fi, 1.1.2026 alkaen mari.hakola@lvv.fi

Huomioitavaa

Uusiutuvan energian lupamenettelylain 3 §:n mukaan uusiutuvalla energialla tarkoitetaan tuuli- ja aurinkoenergiaa, geotermistä energiaa, osmoottista energiaa, ympäristön energiaa, vuorovesi- ja aaltoenergiaa ja muuta valtamerienergiaa, vesivoimaa ja biomassaa sekä kaatopaikoilla ja jätevedenpuhdistamoissa syntyvää kaasua ja biokaasua, joka ei ole peräisin fossiilisista lähteistä. Uusiutuvan energian tuotantolaitoksella tarkoitetaan sellaista energiaa tuottavaa laitosta, jonka tuottama energia on mahdollista käynnistys- ja varapolttoaineiden käyttöä huomioon ottamatta uusiutuvaa.

Förhandsinformation om accelerationsområden för förnybar energi

Bästa kommunala myndighet,

lagstiftningen som gäller accelerationsområden för förnybar energi träder i kraft 1.1.2026. [Lag om ändring av lagen om tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi \(837/2025\) 3 a kap. 14 a–14 h §.](#) I och med lagen kan kommunerna på Tillstånds- och tillsynsverkets begäran föreslå områden som kan utses till accelerationsområden. Områdena utses av Tillstånds- och tillsynsverket, som kommer att be kommunerna om förslag i början av år 2026.

Accelerationsområden för förnybar energi påskyndar projektens tillståndsförfaranden

Tillståndsförfarandena som gäller projekt för förnybar energi på accelerationsområden har kortare tidsfrister än andra områden. Projekt på accelerationsområden kan befrias från förfarande vid miljökonsekvensbedömning och Naturbedömning med vissa förutsättningar. Befrielser är möjliga om projektet uppfyller villkoren för åtgärder som lindrar miljökonsekvenserna i det aktuella accelerationsområdet i samband med att området utses och om projektet inte orsakar sannolikt betydande gränsöverskridande miljökonsekvenser.

Vad innebär accelerationsområden för förnybar energi?

EU:s RED III-direktiv om främjande av förnybar energi förutsätter att medlemsstaterna utser områden där en viss form av produktion av förnybar energi inte förväntas ha några betydande miljökonsekvenser.

Enligt 14 a § i lagen om tillståndsförfaranden för förnybar energi ska man vid utseendet av accelerationsområden prioritera byggda och konstgjorda ytor samt områden som har modifierats genom mänsklig verksamhet. Vid utseendet av områden ska tillgången på energinfrastruktur beaktas. I regeringens proposition nämns som lämpliga områden till exempel:

- tak och husfasader
- transportinfrastruktur och dess omedelbara omgivning
- parkeringsplatser
- bondgårdar
- avfallsanläggningar
- industriområden
- gruvor
- konstgjorda inlandsvattenförekomster, sjöar eller dammar
- anläggningar för rening av avloppsvatten från tätbebyggelse
- skadad mark som inte kan användas för jordbruk.

Som accelerationsområden kan inte utses:

- områden som i betydande utsträckning består av produktiv skogsmark eller av åkrar som brukas för matproduktion
- odikade myrmarker i naturtillstånd eller områden som hör till Natura 2000-nätverket
- områden som ingår i de naturskyddsområden som avses i 43 § i naturvårdslagen eller som ingår i naturskyddsprogram som avses i 15 eller 144 § i naturvårdslagen
- områden på vilka 64, 65, 73, 77–79 eller 81 § i naturvårdslagen tillämpas
- de viktigaste flyttvägarna för fåglar och marina däggdjur
- andra än i 1–6 punkten avsedda områden som i känslighetskartläggningar som gäller vilda djur och växter eller motsvarande naturvetenskapliga utredningar har konstaterats vara utsatta för en risk för betydande miljökonsekvenser.

Då accelerationsområden utses fattas inga beslut om områdesreserveringar i fråga om områdesanvändning och utseendet har inte heller verkningar för kommunernas beslutanderätt när det gäller områdesanvändning eller planläggning. Att utse områdena förpliktar inte heller markägaren eller kommunens beslutsfattande. Att utse ett område till accelerationsområde påverkar inte dess användning i övrigt.

Kommunerna föreslår områden att utse

I och med lagen kan kommunerna på begäran av Tillstånds- och tillsynsverket föreslå områden som kan utses till accelerationsområden. Tillstånds- och tillsynsverket fastställer i sin begäran för vilken form av förnybar energiproduktion områden kan föreslås och hurdana egenskaper områdena som föreslås bör ha. (Lagen om tillståndsförfaranden för förnybar energi 14 b §.) Enligt regeringens proposition är avsikten att det första beslutet om att utse accelerationsområden ska betona områden för solenergi.

Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter

Enligt lagen om tillståndsförfaranden för förnybar energi 14 c § utser Tillstånds- och tillsynsverket accelerationsområden utifrån kommunens förslag. I beslutet om utseende ska det för varje område specificeras den eller de former av förnybar energiproduktion för vilka området utses samt åtgärderna som ska följas för att lindra skadliga miljökonsekvenser. Innan Tillstånds- och tillsynsverket meddelar beslutet ska verket bedöma konsekvenserna av beslutet i enlighet med lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (SMB-lagen).

Efter att accelerationsområdena har utsetts, granskar Tillstånds- och tillsynsverket projekten som planeras i området. Vid granskningsförfarandet utreds om det planerade projektet medför sådana högst sannolika och betydande skadliga miljökonsekvenser som inte identifierades i samband med beslutet om utseende av området. Kommunerna kan innan granskningsbeslutet meddelas yttra sig i ärendet (lagen om tillståndsförfaranden för förnybar energi 14 f §). Tillstånds- och tillsynsverket ska ge beslut om granskning inom 45 dagar (i fråga om uppgraderingsprojekt inom 30 dagar).

Om ett planerat projekt i granskningen konstateras medföra oförutsedda högst sannolika och betydande skadliga miljökonsekvenser som inte kan lindras genom åtgärder som projektutvecklaren lägger fram eller genom lindrande åtgärder som avses i beslutet om utseende, ska den projektansvariga vid behov framställa en miljökonsekvensbedömning eller en Naturabedömning.

Mer information:

Verksamhetsmodeller för accelerationsområden för förnybar energi har beretts i en arbetsgrupp som koordinerats av Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten. Arbetsgruppen har bestått av representanter från Miljöministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralerna, Kommunförbundet, landskapsförbunden och Fingrid Oyj. Arbetsgruppens rapport färdigställs under år 2025.

Tillstånds- och tillsynsverket bereder och ger ut noggrannare anvisningar till kommunerna om hur förslag om accelerationsområden kan göras under början av år 2026.

Tilläggsuppgifter:

Mari Hakola

Ledande sakkunnig

Kontaktpunktsmyndigheten för förnybar energi, NTM-centralen i Södra Österbotten

0295 027 654

mari.hakola@ely-keskus.fi, från 1.1.2026 mari.hakola@lvv.fi

Observera

Enligt 3 § i lagen om tillståndsförfaranden för förnybar energi avses med förnybar energi: vindenergi, solenergi, geotermisk energi, osmotisk energi, omgivningsenergi, tidvattensenergi, vågenergi och annan havsenergi, vattenkraft och biomassa samt deponigas och gas från avloppsreningsverk och biogas, som inte härstammar från fossila källor. Med en produktionsanläggning för förnybar energi avses en anläggning som producerar energi som med undantag för användning av eventuella start- och reservbränslen är förnybar energi.